

گفت‌وگو
محبوبه قربانی

گفت‌وگو

در گفت‌وگو با دکتر زهرا سعیدی، مدیر یک موبک ویژه بانوان عنوان شد

حضور بانوان در اربعین معجزه تربیتی می‌کند

فکر کنید چقدر یک مادر باید تلاش کند فرزندانش با فرهنگ دینی و مذهبی تربیت شوند؟ این هدف با حضور آگاهانه یک زن در مسیر پیاده‌روی اربعین آسان تر به دست می‌آید. یاد امام حسین(ع) و دخیل حرم او شدن هر سختی را آسان می‌کند.

این رکنه را زهرا سعیدی، مسئول سابق موباک بانوان اربعین در ستاد عتبات عالیات می‌گوید. وی معتقد است موباک بانوان در مسیرهای پیاده‌روی اربعین باید به لحاظ کمی و کیفی تقویت شوند، چراکه حضور بانوان با شرایط خاصی که دارند، نیاز به توجه بیشتر مسئولان دارد. **گفت‌وگوی ما را با زهرا سعیدی، دکترای مهندسی صنایع، مدیر اجرایی موبک آب زائرسازی ام‌البنین(ع) در صحن عقيله-س) می‌خوانید.**

■ ■ ■

در مدتی که مسئول موباک ویژه بانوان در مراسم اربعین حسینی بودید، چه اقداماتی انجام شد؟
اولین اقدام، شناسایی و احصای ملی موباکی بود که در مراسم اربعین چه در مرزها و چه در عراق به طور خاص مشغول خدمت‌رسانی به بانوان و کودکان بودند. بعد تلاش کردیم در بحث مدیریت اجرایی موباک بانوان نوعی وحدت‌نظر فراهم کنیم تا این موباک‌فعال‌تر شوند و از سوی دیگر نیز توجهات نسبت به آنها بیشتر شود. اقدام دیگر تلاش برای عضویت یکی از بانوان در هیئت امنای موباک بود که این فرصت قبلاً در اختیار نبود.

چند موبک خاص بانوان داریم؟
از بین ۲هزار و ۵۰۰ موبک، مدیر اجرایی ۵۸ موبک بانوان هستند.

این موباک چه خدماتی ارائه می‌دهند؟

خدمات آنها مختلف است اما این طور نیست که یک موبک همه خدمات ارائه دهد. ما با تک‌تک آنها تماس گرفتیم و نوع خدمات، امکانات و آدرس آنها را گرفتیم. به طور مثال اینکه کدام موبک ماشین لباسشویی دارد، چه موبکی اتاق کودک، چه موبکی پزشک زنان و چه موبکی دندانپزشک دارد. فایل این اطلاعات آماده شد و برای اطلاع‌رسانی به زائران در اختیار رسانه‌های مختلف مانند دسویسا و رسانه‌های فضای مجازی قرار دادیم تا هر خانمی که راهی این سفر معنوی می‌شود، بداند برای رفغ نیازهایش به کدام موبک مراجعه کند. این یکی از خدمات ما است که سال گذشته برای اولین بار انجام شد.

حتما بعضی از این موباک برای امسال تغییراتی دارند، مثلا ممکن است انصراف داده باشند، این فایل‌ها به روز رسانی شده‌اند؟

بله این کار انجام و در فضای مجازی و دیگر رسانه‌ها فایل به‌روز رسانی‌شده قرار داده شد. **تغییراتی هم داشت؟**

بله امسال مکان موباک نیز در اختیار بانوان زائر قرار داده شد. به طور مثال با زدن مکان‌نما می‌توانند آدرس موبکی که نیاز به خدمات آن را دارند، پیدا کنند.

نمای نزدیک

کار گروه شعر و ادب

در کار گروه شعر و ادب، ۵۲ شعر جدید سروده شده است که ویژه حضور زنان و نقش آفرینی آنها در روز عاشورا بوده است. شعرهایی با تم حماسی و تبیین‌کننده نقش زنان در تدوام اربعین که نقش این قشر را در تفکر و ترویج تفکر مقاومت و ایستادگی در برابر تهاجمات فرهنگی، ظلم‌هایی را که استکبار جهانی بر مستضعفین روا داشته و دارد، نشان می‌دهد. امسال بیشتر این شب شعرها در باره حضرت زینب(س) با حضور شعرای زن ایرانی و عراقی در شهر قم برگزار شد. این اشعار می‌تواند برای تبیین توسط مداحان و سخنوران از سوی رسانه‌ها معرفی

شود تا محتوای تحول آفرین و نقش زنان در تدوام عاشورا تبیین شود.

کار گروه بهداشت

در کار گروه بهداشت، فعالیت‌هایی از جمله تهیه کتایچه آموزشی ویژه اربعین حسینی، تفکیک محتوای آموزشی متناسب با گروه‌های هدف و تر جمه محتوای آموزشی به زبان عربی، اردو و ترکی انجام گرفته است. جذب رابط سلامت در کاروان‌های زیارتی با مشارکت دفتر بعثه مقام معظم رهبری، جذب رابط سلامت در موبک‌ها با مشارکت ستاد توسعه و بازسازی عتبات عالیات، آموزش به موبکاران و رابطین سلامت موبک‌ها، راهاندازی و نصب

فرهنگی

فرهنگی ۰۰۶۰۲۳۸۸۵

محمدحسین عاشری ابرین

جایگاه تربیتی شعر عاشورایی کودک و نوجوان

■ **معصومه مرادی***
شعر همواره یکی از بسترهای انتقال مفاهیم بلند در میان نسل‌های مختلف بوده است. شاعران با توجه به قابلیت زبان شعر برای جلب مخاطب در مراسم مختلف چون سور و عزا، نمایش و برده‌خوانی، کار، بازی، دعا و نیایش کوشیده‌اند از این هنر دیرینه استفاده کنند. یکی از مضامینی که بافت‌وخیزهای فراوان در دوره‌های تاریخی مورد توجه شاعران بوده است، حماسه حسینی است. شاعران با گرایش‌های مختلف مذهبی در فرقه‌ها و تله‌های اهل سنت و شیعه، از دیرباز تاکنون شخصیت‌های عاشورایی را ستوده و دشمنان امام حسین(ع) را کوهیده‌اند. پیشینه این نوع شعر در زبان عربی به قبل از واقعه عاشورا و به لایایی‌های حضرت زهر(س) و واگو‌ی‌ه‌های حضرت رسول(ص) و امیرالمؤمنین(ع) می‌رسد. در زبان فارسی نیز این مفهوم به طور ویژه در قرن چهارم هجری و در اشعار کسایی به ویژه در مقتل منظومش به چشم می‌خورد. از دوره صفویه به موضوعی اصلی در شعر فارسی تبدیل شده است. حضور قشعرهای گوناگون اعم از کودک، نوجوان، جوان، پسر، زن و مرد و نقش‌های مختلفی که شخصیت‌های متفاوت در آن پذیرفته‌اند نیز فضای عاطفی در لشکر و کاروان ابا عبدالله(ع) این رویداد تاریخی تربیتی را به موضوعی مناسب شعر تبدیل کرده است. شاعران با پرداختن به این موضوع علاوه بر ادای دین به ساحت امام حسین (ع) کوشیده‌اند این واقعه را زنده نگه دارند و در حفظ آن بکوشند و از کرده کلمات برای اثرگذاری عاطفی و تربیتی بر مخاطب‌بار بکشند.

شاعران کودک و نوجوان نیز در کنار سایر گونه‌های شعر فارسی در دور‌های مختلف حیات کوتاه خود، به ویژه پس از انقلاب و در دهه‌های نخستین، متأثر از ادبیات بزرگسالانه به این مضمون توجه داشته‌اند، اما شیوه‌های پرداختن به این موضوع در این نوع ادبی بیشتر عاطفمند بوده و به دنیای کودک شاعر برمی‌گردد. شاعران جوان‌تر در سال‌های اخیر در شعرهای کودک و نوجوان‌شان در کنار بیان عشق و محبت بچه‌ها و خانواده‌های آنان به امام حسین(ع)

جنابعالی اکنون یکی از مسئولان موباک بانوان هستیید. چه خدماتی در موبک خود به بانوان ارائه می‌دهید؟

امسال سال دومی است که این افتخار نصیب شده است. موبکی که ما در خدمت زائران هستیم، در صحن حضرت زینب(س) همان صحن عقيله در جوار حرم امام حسین(ع) است. من سال‌ها در پیاده‌روی اربعین شرکت می‌کردم. فکر می‌کردم خیلی سخت بتوان در یک کشور دیگر، خدمت‌رسانی کرد، غافل از اینکه خود حضرت همه مشکلات را حل می‌کند. به معنای واقعی ما وسیله هستیم. به من ثابت شد در این راه تنها یک نیت کافی است و بقیه کار هادست میزبان اصلی که خود امام است انجام می‌گیرد.

در شروع کار چه مشکلاتی داشتید؟

بالاخره شروع کار آن هم در کشور دیگر بدون مشکل نیست. از طرفی نظارت حرم به خصوص در این صحن زیاد است که رعایت همه آن ملاحظات هم سختی خودش را دارد. سال گذشته مشکل اصلی ما برق بود که خیلی قطعی داشتیم. از طرفی رعایت پروتکل‌های عتبات در کشور عراق هم لازم است که محدودیت‌هایی ایجاد می‌کند، اما موظفیم همه آنها را رعایت کنیم.

هر ماهی مسئولان ایرانی و عراقی چطور است؟

انصافا همه تلاش‌شان را می‌کنند. در این چند سال ستاد اربعین و قرارگاه مرکزی اربعین جلسات منظم و فرآیندی را برای حل مشکلات داشتند، ولی کار خیلی سخت است. مگر کربلا چقدر مساحت و امکانات دارد که این همه زائر آن هم با ورودی‌های بسیار را بتوان مدیریت کرد. این معجزه‌ای است که هر سال می‌بینیم.

سال گذشته در صحن چند خادم مشغول کار بودند؟
حدود ۱۲۰ خادم.

چند زائر پذیرش داشتید؟

حسب نزدیکی به ایام اربعین کم و زیاد می‌شد اما به طور متوسط حدود هزار زائر در روز بودند.

چه خدماتی به زائران ارائه می‌دادید؟

یکی از آنها تهیه و توزیع چند هزار بسته بهداشتی بود. تشکیل اتاق کودک با چند پرستار هم از خدماتی بود که مورد استقبال زیاد زائران قرار گرفت چراکه وقتی مادری خسته از راه پیاده‌روی به موبک می‌رسید و می‌خواست کمی استراحت کند، دیگر دغدغه کودک را نداشت. راه‌اندازی در مانگاه یا پزشکان تخصصی هم از خدماتی بود که به زائران داشتیم. عموم افراد وقتی به کربلا می‌رسند، مشکلات سوختگی، تاول یا، گرم‌زدگی و فشار بالا یا افت فشار دارند که نیاز است بلافاصله درمان شوند. امسال تقویت زائران را در برنامه کادر درمان خواهیم داشت.

آیا زائران گلهایی هم داشتند؟

بیشتر آنها توقع دارند موباک آرامش لازم داشته باشد. ما همه تلاش‌مان را می‌کردیم اما بعضی از سروصداها به خاطر ورود و خروج زائران است، چون این ورود و خروج‌ها ساعت

گزیدهای از اقدامات کار گروه‌های کمیته فرهنگی، آموزشی بانوان در ستاد مرکزی اربعین

دستگاه بلوفای در مبادی مرزی جهت ارسال رسانه‌های آموزشی به گوشی‌های تلفن همراه زائران، طراحی و نصب کیوارک بـسرای دریافت محتوای آموزشی گزیدهای از اقدامات این کار گروه بوده است.

کار گروه علمی

این کار گروه اقداماتی از جمله برگزاری همایش «زنان، تحولات جهانی و اربعین حسینی» انجام داده است که مقالات بسیار خوبی از ایران و کشورهای مختلف جمع‌آوری شد. سه مقاله از کشورهای انگلستان، عراق و هند ارائه شد. در تدوام این همایش، همایشی نیز در کربلا برگزار خواهد شد.

مشخصی ندارد و نمی‌توان تای کر. لازم است از این فرصت استفاده کنیم و از افرادی که به صورت گروهی می‌آیند و در موباک مستقر می‌شوند تقاضا کنیم از برپایی مراسم مداحی و سینه‌زنی پر هیز کنند. اگر هر زائری رعایت سکوت در موبک را برای خودش قائل‌ناس فرض کند، این مشکل راحت‌تر حل می‌شود.

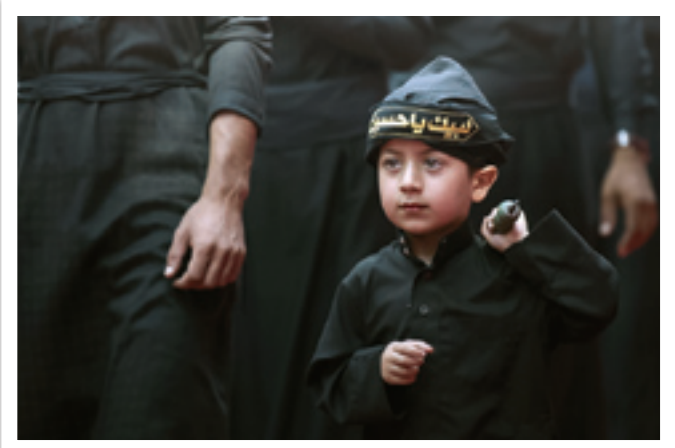
بانوان در قالب زائر و خادم در این مسیر گام برمی‌دارند. چه تأثیرات معنوی و تربیتی می‌تواند بر آنها داشته باشد؟

جز معجزه نمی‌توان توصیف دیگری داشت. اگر بخواهیم ارادت به اهل بیت(ع) را در فرزندان خود شاهد باشیم و آنها در این مسیر ثابت‌قدم باشند، کار دشواری است، به خصوص در دوران کنونی که همه‌ما علیه آنها از هر طرف وجود دارد. شناختن آن مرکز و مغناطیس عشق، جز از راه عمل میسر نیست. زن محور خانواده است و همه از نقش او در بنیاد خانواده و تربیت فرزند مطلع هستیم. وقتی راهی این مسیر می‌شود قطعاً تأثیر خودش را در فرزند و خانواده خواهد گذاشت. وقتی هم با فرزندش به پیاده‌روی می‌رود، این همه عشق و ارادت را خیلی راحت‌تر به فرزندش منتقل می‌کند. فکر کنید چقدر یک مادر باید تلاش کند تا فرهنگ دینی و مذهبی را به فرزندانش بیاموزد؟ امام حسین(ع) کار را راحت کرده است، تنها با سفر چندروزه به پیاده‌روی این کار سخت آسان می‌شود. وقتی جوانی یک‌بار مشرف می‌شود و سال بعد این امکان برایش فراهم نمی‌شود، عکس‌های سفر پیاده‌روی سال گذشته‌اش را چنان با عشق و حسرت نگاه می‌کند که این حسرت در هیچ‌نگاهی پیدانمی‌شود. او مدام

به مادرش می‌گوید دلنگنم. این حس در جوان‌هایی که این سفر را نرفته‌اند دیده نمی‌شود. کجا این همه تأثیر تربیتی مثبت یافت می‌شود؟ چقدر باید کتاب خواند و کار کرد؟ شاید خیلی از خانواده‌ها به دلیل هوش اقتصادی که دارند آرامشی را برای فرزندان‌شان فراهم کنند اما مهم‌تر از هوش اقتصادی هوش معنوی است که می‌تواند معنای واقعی آرامش را به فرزند فهماند. به نظر من این مسائل را فقط کسی می‌تواند درک کند که آمده و این صحنه‌ها را دیده است. یاد حوال آن مغناطیس عشق قرار بگیرد تا این همه تأثیر را درک کند. تحمل گرمای بالای ۵۰ درجه در آن هم در یک کشور غریب با اینکه می‌دانیم جای خواب نیست و فقط ممکن است یک جای نشستن برای ما باشد، چه معنایی دارد تا بار این سفر را ببینیم؟ آیا چیزی جز معجزه است؟

سخن آخر.

امید می‌رود موباکی که برای بانوان برنامه‌ای ندارند، اهتمام جدی‌تری داشته باشند. حافظ ۲۰درصد امکانات موبک را به بانوان اختصاص دهند. سال گذشته از ۵۰۰ موبک‌دار خواسته شد موبک خاص بانوان راه‌اندازی شود یا از آنهای که موبک بانوان را داشتند، تقاضا شد ظرفیت خود را افزایش دهند. امید است امسال موباک اسکان بانوان فعال‌تر باشند و آنچه در شأن یک زائر سید الشهدا(ع) است، فراهم کنند.

باز تولید و تقویت قدرت اجتماعی شیعی باراهپیمایی اربعین

حسینه، از هر گونه مداخله بیرونی در ساخت نظام معنایی این رویداد اجتناب ورزید و هر گونه تعاون و مشارکت در هر چه باشکوه‌تر برگزار شدن این اجتماع عظیم انسانی، با احترام به اصالت تاریخی و فرهنگی عراقی آن انجام گیرد. بر این اساس هر گونه مداخله در این رویداد، اولاً به صورت مشارکت با طرف‌های عراقی انجام شود و سادگی و مردم‌بنیاد بودن آن حفظ شود. چنانچه در مشاهدات عینی این مدعا مورد تأکید قرار می‌گیرد که کمترین میزان مداخله نهادهای دولت عراق جز در مورد تأمین امنیت و آب و برق و آنچه هست محصول یک عزم ملی از تجمع اراده‌های فردی برای برپایی باشکوه مراسم عزای سید جوانان بهشت است.

۲- یکی دیگر از پیامدهای اجتماع عظیم اربعین حسینی، باز تولید قدر تمدن عناصر سازنده قدرت اجتماعی بر پایه هویت دینی و مذهبی در سطح ملی و بین‌المللی است. عبور ایمن از حوادث سهمگین همچون ظهور افراط‌گرایی دینی در منطقه و ظهور داعش جز در سایه قدرت اجتماعی شیعی میسر نبود. فتوای تاریخی مرجعیت عالی شیعیان عراق در دفاع از مقدسات هم تنها زمانی می‌توانست شکل عینی به خود گیرد که زمینه‌های اجتماعی آن مهیا باشد، بنابراین لازم است نسبت به هر گونه ورود آشوب‌ساز داخلی یا بیرونی که با هدف سست کردن پایه‌های قدرت اجتماعی شکل گرفته شیعی دنبال می‌شود، حساسیت داشت و اقدام مناسب برای جلوگیری از بروز آن انجام و جامعه را نسبت به تهدیدات و دست‌های پنهان که در صدد تیل به این هدف شوم هستند، آگاه کرد.

در مجموع، قدرت اجتماعی در کنار نظام معنایی و هنرجاری که بر بسستر راهپیمایی عظیم اربعین حسینی باز تولید می‌شود، می‌تواند به عنوان دویال قدرتمدن در ساخت پایه‌های یک نظم نوین در عرصه نظامات اجتماعی، سیاسی و امنیتی در سطح منطقه مورد استفاده قرار گیرد که انتظار می‌رود واجد پیامدهای گسترده‌تری در طول زمان باشد.

*** عضو هیئت علمی پژوهشکده امام خمینی و انقلاب اسلامی**

یکشنبه ۱۲ شهریور ۱۴۰۲ | ۱۷ صفر ۱۴۴۵ |